

Gemeenteraad Sittard-Geleen

Uw brief van
Uw kenmerk
Ons kenmerk
Behandeld door J. Laugs/D.Kagelmaker
Telefoon
Onderwerp Toekomstvisie 2030 en de relatie met de kaderbrief 2021

Sittard-Geleen, 21 juni 2021

Beste raadsleden,

Tijdens de raadsronde van 10 juni jl. zijn vragen gesteld over de kaderbrief en de Toekomstvisie 2030 die in maart in de raad is behandeld en is vastgesteld als richtinggevend voor de begroting 2022. Zowel met betrekking tot beleid als samenwerking.

Door dit raadsbesluit is een nieuwe manier van werken in beeld gekomen waarbij de gemeente meer dan tot op heden aansluit bij de ontwikkelingen in de samenleving. Met deze brief willen we graag meer duidelijkheid geven over wat dit betekent. We werken dit uit aan de hand van enerzijds beleid en anderzijds samenwerking en de betekenis van beiden voor de begroting 2022. Als laatste besteden we aandacht aan de rol en betrokkenheid van de raad bij de realisatie van de toekomstvisie 2030.

Beleid

Nieuw is dat we de begroting 2022 inhoudelijk in relatie brengen tot Toekomstvisie 2030 en Novi gebied Zuid-Limburg. In beide visies is samenwerking de rode draad. In die samenwerking zijn deze visies in 2021 tot stand gekomen. Zij worden nu dus voor het eerst verwerkt in de begroting.

Betekent dit dat de inhoud van de begroting 2022 straks geheel nieuw is? Nee, dat betekent het niet. Als gemeente kennen we uiteraard beleid en uitvoering dat bijdraagt aan de Toekomstvisie 2030 en Novi gebied Zuid-Limburg. Met andere woorden in de kadernota en begroting wordt voort geborduurd op de richting die is aangegeven in de NOVI gebied Zuid-Limburg en Toekomstvisie 2030. Daarnaast is er sprake van beleid in uitvoering. Met de NOVI en toekomstvisie zijn hier nieuwe, andere of extra accenten gelegd.

Zo maken we onder meer in ontwikkelpaden inzichtelijk op welke manier datgene wat we reeds doen bijdraagt aan de Toekomstvisie 2030 en leggen we nieuwe of extra accenten.

De raad is in de gelegenheid aan te geven waar deze nieuwe of extra accenten volgens het principe 'nieuw voor oud' kunnen worden gelegd. Eenvoudig gesteld: wat doe je wel en wat doe je niet (meer).

In (de programmabladen van) de begroting 2022 wordt uitgewerkt hoe we aan de slag gaan met de doelen die voortkomen uit Toekomstvisie 2030 en Novi gebied Zuid Limburg. Doelen die door uw raad middels de kaderbrief worden vastgesteld. Deze uitwerking in de begroting is geen eenmalig proces maar keert ieder jaar bij de begrotingsvoorbereiding terug.

Per programma¹ vindt een uitwerking plaats op basis van de volgende vragen:

- Wat willen we bereiken (wat zijn de doelen)?
- Wat doen we om dit te bereiken?
- Wie en/of wat hebben we daarvoor nodig?
- Wat mag het kosten?
- Wie betaalt mee?
- Wat gebeurt er als we het niet doen cq wat zijn de (financiële) risico's?

Samenwerking

Naast de beleidsinhoudelijke aansluiting is ook samenwerking een belangrijk onderwerp in de kaderbrief: samenwerking gemeente, inwoners, ondernemers, organisaties en verenigingen. We zijn met een bijzondere beweging bezig die ook tot uitdrukking komt in de kaderbrief en daarmee pakken we het anders aan dan tot nu toe het geval is geweest. Samen zetten we ons in voor Sittard-Geleen, we mobiliseren de energie in de samenleving en brengen mensen en organisaties met elkaar in contact. Daarnaast hebben wij als gemeente ook onze wettelijke en basistaken, ook daar is en blijft de raad samen met het college verantwoordelijk voor, denk bijvoorbeeld aan de uitvoering Jeugdwet of beheer en onderhoud openbare ruimte.

De kaderbrief besteedt veel aandacht aan onze rol als 'participatieve' overheid. In deze rol ga je als gemeente, of je nu bestuurder of raadslid bent, of ambtelijk medewerker, aansluiten bij wat er gebeurt in de samenleving, denk en doe je mee, kijk je hoe je zaken mogelijk kan maken, en bewaak je uiteraard het maatschappelijk belang.

De raad geeft ruime aan initiatieven en richt ook de benodigde experimenteerruimte in. Betekent dit dat de raad volledig moet loslaten? Nee, het betekent het gesprek aan gaan met de samenleving, samen werken, bij voorkeur gelijkwaardig meedraaien, verantwoordelijkheid nemen voor ons eigen aandeel in de samenwerking en niet meer als enige partij sturen op resultaat. Een mooi voorbeeld is de wijkontwikkeling Geleen-Zuid. Deze wijkontwikkeling als geheel is een verantwoordelijkheid van meerdere partijen waaronder ook inwoners. Daarbinnen hebben we onze eigen verantwoordelijkheden, denk aan de inrichting van de openbare ruimte of de dienstverlening van Vidar voor inwoners van Geleen-Zuid.

¹ De programma's in de begroting zijn 1. Veiligheid 2. Verkeer, vervoer en waterstaat 3. Economie 4. Onderwijs 5. Sport, cultuur en recreatie 6. Sociaal domein 7. Volksgezondheid en milieu 8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing.

Geleen-Zuid is een ontwikkelpad. Ook de overige ontwikkelpaden zijn trajecten waar we gaan leren hoe dit nieuwe samenspel vorm krijgt, met een toekomstvisie en een maatschappelijk contract in de achterzak.

Wat is het maatschappelijk contract? En welke betekenis heeft dit maatschappelijk contract voor de raad? Het maatschappelijk contract beschrijft een aantal waarden c.q. spelregels over hoe we met elkaar de samenwerking vorm geven. Het maatschappelijk contract is geen traditioneel contract maar geeft de afspraken weer die het netwerk van toekomstambassadeurs heeft gemaakt over de samenwerking en bevat belangrijke waarden c.q. spelregels zoals bijvoorbeeld: we gaan als gelijkwaardige partners op pad, samen maken we de toekomst en we durven te innoveren en te experimenteren, falen mag, daar leren we van. Successen dragen we trots uit. Net zoals andere toekomstambassadeurs hebben ook wij als gemeente dit contract op symbolische wijze onderschreven. Dit hebben we gedaan omdat deze waarden in de huidige tijd goed passen bij het behartigen van het algemeen belang. En juist daar gaat de raad over.

Wat betekent deze samenwerking nu voor de begroting 2022 en verder? Ook in financiële zin. Bovenop de staande begroting (programmabladen) wordt de vrije beleidsruimte specifiek ingezet voor de Toekomstvisie met daarbinnen de 5 ontwikkelpaden, inwonersinitiatief en het Bestuursakkoord. De kaderstellende rol van de raad komt in beeld door richting te geven aan nieuw voor oud in de staande begroting. En bij de inzet van nieuw beleid. Bij dit laatste bedoelen we de vrije investerings- en exploitatieruimte zoals opgenomen in de kaderbrief. Dit proces wordt nu voorbereid, en de raad kan bij de kaderbrief richting aangeven en krijgt bij de begroting de mogelijkheid om keuzes te maken.

De samenwerking die nodig is om tot goede besluitvorming over de inzet van middelen te komen is gebaseerd op het maatschappelijk contract zoals hierboven beschreven. We willen deze middelen dan ook zoveel als mogelijk inzetten voor ontwikkelingen, projecten en initiatieven waar ook inwoners en andere toekomstambassadeurs aan bijdragen. De inzet van middelen gekoppeld aan samenwerking heeft als gevolg dat je niet op voorhand exact kun bepalen in welk jaar welke middelen worden ingezet en waarvoor precies. Dit wordt ieder jaar opnieuw bekeken en zo ontstaat dus een proces van onderop. Op deze manier ontstaat ook ruimte voor een nieuwe raad en nieuw college na de verkiezingen in 2022, zowel ten aanzien van investerings- als exploitatiemiddelen.

Hoe is de raad betrokken bij de toekomstvisie en de hieraan gekoppelde ontwikkelpaden

Allereerst creëren we bij het vormgeven van de ontwikkelpaden ruimte voor raadsleden om hier actief mee bezig te zijn. Hiermee geeft de raad invulling aan de rol van participerende overheid.

Daarnaast besteden we in de planning en control cyclus aandacht aan de voortgang van de Toekomstvisie 2030 in het bijzonder de ontwikkelpaden en inwonersinitiatieven. Hierbij wordt expliciet aandacht besteed aan het aandeel van de gemeente. Op deze wijze kan de raad ook haar controlerende taak uitvoeren.

En dan als laatste. Wij realiseren ons dat het een complexe tijd is, voor u als raad maar ook voor ons als college. We hebben enerzijds te maken met beleidskaders van Rijk en Provincie en gaan anderzijds meer ruimte geven aan de samenleving. Omdat we op deze manier mooiere en betere resultaten voor onze inwoners kunnen bewerkstelligen.

En ook omdat we verwachten dat deze manier van werken door onze inwoners wordt gewaardeerd en dat meer vertrouwen geeft in de overheid.

Wij werken samen, raad en college aan een nieuwe bestuursstijl en ook de ambtelijke organisatie is vol in ontwikkeling. En daar bovenop heeft Corona het afgelopen jaar ook veel van ons als samenleving en overheid gevraagd. Juist daarom is het samen werken aan Sittard-Geleen zo belangrijk, met respect voor politieke verscheidenheid maar vanuit een gevoel van saamhorigheid.

Met vriendelijke groet,
Burgemeester en wethouders van Sittard-Geleen,

mr. J.Th.C.M. Verheijen,
burgemeester

mr. G.J.C. Kusters,
gemeentesecretaris